

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta eräisiin sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19-kustannuksiin

Asetusta koskevat kysymykset

1. Onko avustuksen määräytymistä ja laskentatapaa koskevat lähtökohdat mielestänne perusteltuja ja tarkoituksenmukaisia? (Eryityisesti: avustuksen määräytyminen laskennallisesti toiminnan volyymia kuvaavien tietojen perusteella, yksikkökorvauksen tason määrittämistä koskevat periaatteet, mahdollisuus harkinnanvaraiseen lisäavustukseen)

Malli, jossa korvaus määräytyy laskennallisin perustein on hallinnollisesti kevyt malli, jossa hakijan ei tarvitse esittää erillistä selvitystä toteutuneista kustannuksista. Kuntien välillä on selkeitä eroja yksikkökustannuksissa, joten oikeudenmukaisempaa olisi määritellä korvaus todellisten kustannusten mukaan eikä valtakunnallisen laskennallisen yksikköhinnan mukaisesti.

Mallissa on tärkeää, että volyymitiedot kirjautuvat hakijan tietojärjestelmistä THL:n järjestelmiin oikein.

2. Onko avustuksen saajatahoa koskeva sääntely (3 §) toimivaa? Jos ei, miten muuttaisitte sitä?

Kyllä pääosin

Ei

Kommentit

Mikäli sotepalvelujen järjestäjä on kuntayhtymä, esitetään täsmennystä, että valtionavustuksen saaja on aina tällöin kuntayhtymä. Kunnilla ei ole ensisijaista tietoa hakemukseen vaadittavista asioista, mikä tarkoittaa moninkertaista hallinnollista työtä, mikäli kunta veloitetaan hakemaan avustusta tilanteessa, jossa se ei tuota palveluja itse. Kuntayhtymät laskuttavat asiakaskuntiaan laskennallisin perustein. Jotta kunnilta laskutettavat kustannukset ja palvelujen tuottamiseen kohdennetut avustukset saadaan kohdennettua maksajille samoin perustein, tulee kompensatiot maksaa suoraan palvelut tuottavalle kuntayhtymälle.

3. Onko testaukseen myönnettävää avustusta koskeva sääntely (5 § ja 9 §) toimivaa? Jos ei, miten muuttaisitte sitä?

Kyllä

Ei

Kommentit

Testaus aiheuttaa suurimmat koronakustannukset asetuksessa mainituista eristä. Valtio on luvannut kompensoida täysimääräisesti välittömät koronakustannukset. Esitetty yksikkökorvauksen taso (40-65 %) ei ole millään tavoin riittävä, eikä valtionosuuksilla voida kompensoida yksikkökorvauksen leikkauksia sillä valtionosuus ei kata soten lisäkustannuksia. Yksikkökorvauksen tason tulee olla 100 %.

Mitä tekijöitä valtionapuviranomaisen tulisi mielestänne erityisesti huomioida testauksen yksikkökorvausta määrittäessään?

Useat kunnat ovat joutuneet rekrytoimaan lisähenkilöstöä näytteenottoon ja sen kustannukset muodostuvat pääosin palkka- ja koulutuskustannuksista. Lisäksi tulee ict-kuluja, vuokria ja muita välillisiä kustannuksia. Varsinainen testin analysointi hankitaan ostopalveluna ulkopuoliselta palveluntuottajalta.

4. Onko jäljittämiseen myönnettävää avustusta koskeva sääntely (6 § ja 9 §) onnistunut? Jos ei, miten muuttaisitte sitä?

Kyllä

Ei

Kommentit

Jäljittämisen osalta kuntien tilanne on hyvin erilainen mm. väestötiheyden ja vieraskielisyyden suhteen, lisäksi tartuntaketjut ovat hyvin erilaisia. Harkinnanvaraisella erällä tulee voida korvata korkeampia yksikkökustannuksia.

Mitä tekijöitä valtionapuviranomaisen tulisi mielestänne erityisesti huomioida jäljittämisen yksikkökorvausta määrittäessään?

Useat kunnat ovat joutuneet rekrytoimaan lisähenkilöstöä jäljitystyöhön ja jäljittämisen kustannukset muodostuvat pääosin palkka- ja koulutuskustannuksista. Lisäksi tulee ict-kuluja, vuokria ja muita välillisiä kustannuksia. Esimerkiksi karanteeniin liittyvät viranhaltijapäätösten valmistelutehtävät sekä tilastointiin liittyvät tehtävät ovat merkittävät (27.8. mennessä Keski-Uudellamaalla tehty 20970 päätöstä).

5. Onko rokottamiseen myönnettävää avustusta koskeva sääntely (7 § ja 9 §) toimivaa? Jos ei, miten muuttaisitte sitä?

Kyllä

Ei

Kommentit

Mitä tekijöitä valtionapuviranomaisen tulisi mielestänne erityisesti huomioida rokottamisen yksikkökorvausta määrittäessään?

Henkilöstökulut, ict-kustannukset, tarvikkeet, tilakustannukset. Mikäli palvelu on hankittu ulkopuoliselta palveluntuottajalta tai toiselta kunnalta kustannukset voivat vaihdella.

6. Onko hoidon kustannuksiin myönnettävää avustusta koskeva sääntely (8 § ja 9 §) toimivaa? Jos ei, miten muuttaisitte sitä?

Kyllä

Ei

Kommentit

Huomioitava, että tartuntalain perusteella koronapotilaalta ei voi periä asiakasmaksua hoitopäivistä. Tämä tulee kompensoida hoitopäiväkohtaisessa korvauksessa.

Mitä tekijöitä valtionapuviranomaisen tulisi mielestänne erityisesti huomioida covid-19-taudin hoidon yksikkökorvausta määrittäessään?

Normaaliin hoitopäivän hintaan nähden aiheutuu lisäkustannuksia mm. suojautumisesta, eristyksestä, lääkaineista, lääkinnällisistä kaasuista, tarvikkeista ja siivouksesta.

7. Onko harkinnanvaraista osaa koskeva sääntely (11 §) toimivaa? Jos ei, miten muuttaisitte sitä?

Kyllä

Ei

Kommentit

Korona on vaikuttanut myös normaaliin palvelutuotantoon, toimintoja ja palveluketjuja on jouduttu organisoimaan nopeasti uudelleen koronan vuoksi. Nämä ovat lisänneet kustannuksia. Ylimääräisiä kustannuksia on aiheutunut mm. suojavälineistä, siivouksesta, sijaiskustannuksista (koronaan sairastuneet ja karanteenissa olevat).

Esitys ei huomioi sosiaalipalvelujen lisääntynyttä palvelutarvetta, kuten lapsiperheet, mielenterveys- ja päihdehuollon asiakkaat, ikäihmisten palvelujen uudelleen organisointi. Korona on aiheuttanut myös lisääntyneitä yleiskustannuksia, mm. viestintä, ohjaus, karanteenin valvonta ja lääkitys.

Harkinnanvaraiseen avustukseen varattava riittävästi rahoitusta, sillä toteutuessaan esitetyt yksikkökustannuskorvaukset eivät riitä kattamaan kuntien kustannuksia.

8. Onko avustushaun aikataulua koskeva sääntely (13 §:ssä) toimivaa? Jos ei, miten muuttaisitte sitä?

Kyllä

Ei

Kommentit

Avustukset vuodelta 2021 tulee saada huomioitua kokonaisuudessaan vuoden 2021 tilinpäätökseen. Avustuksesta tulee saada ennakkolliset päätökset, jotka voidaan huomioida tilinpäätökseen.

9. Mitä muuta haluaisitte lausua asetusluonnoksesta?

Yksikköhinnan korvaustasoa ei saa leikata, vaan se tulee olla 100 %. Mikäli korvausta ei saada täysimääräisenä se vääristää menoja lisäävästi sote-uudistuksen siirtolaskelmia.

Asetusluonnos korvaa arvion mukaan vain korkeintaan puolet testauksesta, jäljittämisestä, rokottamisesta sekä sairaalahoidosta aiheutuneista kustannuksista, mikä ei ole hyväksyttävää.

Avustus välittömiin kustannuksiin (mm. suojavaatekustannukset) on myös laskennallinen. Siinä ei tule käyttää vastaavaa korvaustason leikkausmekanismia kuin tässä avustusluonnoksessa on käytetty.

Vain kunnille ja kuntayhtymille kohdennetut covid-19-epidemiasta aiheutuvia kustannuksia koskevat kysymykset:

Covid-19-testaus

1. Mikä on yhden PCR-testin kustannus, kun ottaa huomioon näytteen oton, näytteen kuljettamisen sekä sen analysoinnin kustannukset?

- < 70e
- 70-99e
- 100-149e**
- 150-300e
- > 300e

2. Mikäli arvioitte alueenne keskimääräisien kustannuksien olennaisesti poikkeavan STM:n keskimääräisestä covid-19 testauksen arviosta (80-90 euroa/testi), mitkä erityispiirteet vaikuttavat arvionne mukaan tähän?

Palveluntuottajan perimä yhden Covid-19 näytteen kustannus on 75 euroa mutta lisätynä näytteenoton, kuljetusten, suojainten osuus ovat kustannukset yht. 40 euroa. Kokonaiskustannukseksi tulee noin 115 euroa/näytteenotto.

3. Covid-19-epidemia on aiheuttanut kunnille ja kuntayhtymille monia erityyppisiä lisäkustannuksia vuonna 2021. Kaikkiin covid-19-taudin torjuntaan ja hoitoon kytkeytyviin toimiin liittyy sekä epidemiasta aiheutuvia uusia lisäkustannuksia, että sellaisia kustannuksia, jotka olisivat aiheutuneet kunnalle tai kuntayhtymälle myös ilman epidemiaa. Lisäkustannuksia on voinut syntyä muun muassa liittyen lisääntyneisiin palvelu- ja tarvikehankintoihin, lisähenkilöstön palkkaamiseen, lisä- ja ylitöiden teettämiseen, tehtävien muutoksiin liittyviin ylimääräisiin korvauksiin, sekä väliaikaisesti käyttöön otettuihin tiloihin. Sellaisia kustannuksia, jotka olisivat syntyneet myös ilman epidemiaa ovat erityisesti vakituisen henkilöstön tavanomaiset henkilöstökustannukset silloinkin, kun heitä on siirretty muihin tehtäviin, ja pitkäaikaisesti käytössä olevien tilojen kustannukset.

Mikä on alueenne lisäkustannusten prosentuaalinen osuus covid-19 testauksen kokonaiskustannuksesta?

- 0-20 %
- 21-40 %**
- 41-60 %
- 61-80 %
- > 81 %

4. Pystytekö toimittamaan valtionavustushakemuksen yhteydessä luotettavan tiedon hakijan kustannusvastuulle jääneiden covid-19-testien määrästä vuodelta 2021?

Kuntayhtymän testeistä saadaan tarkka tieto, muualla kuin kuntayhtymän alueella asukkaille tehdyt testit haastavampia riippuen siitä, miten tilastointi tietojärjestelmiin tehty. Tietojen oikea siirtyminen THL:lle olennaista.

Covid-19-tartuntojen jäljittäminen

5. Kuinka paljon yhden todetun tautitapauksen aiheuttamat jäljityskustannukset ovat alueellanne olleet (kokonaisaika, sis. odotusajat/tartunta) vuoden 2021 osalta?

- <200€ (<8h)
- 200 – 299 (8-16h)
- 300 – 599 (16-24h)
- 600 – 1200€ (24-48h)**
- > 1200€ (+48h)
- En osaa sanoa

6. Mikäli arvioitte alueenne keskimääräisien kustannuksien poikkeavan olennaisesti STM:n keskimääräisestä jäljittämisen arviosta (310-320 euroa/tartunta) mitkä erityispiirteet vaikuttavat arvionne mukaan tähän?

Yhden tautitapauksen jäljittämiseen käytetty aika voi vaihdella erittäin suuresti.

7. Covid-19-epidemia on aiheuttanut kunnille ja kuntayhtymille monia erityyppisiä lisäkustannuksia vuonna 2021. Kaikkiin covid-19-taudin torjuntaan ja hoitoon kytkeytyviin toimiin liittyy sekä epidemiasta aiheutuvia uusia lisäkustannuksia, että sellaisia kustannuksia, jotka olisivat aiheutuneet kunnalle tai kuntayhtymälle myös ilman epidemiaa. Lisäkustannuksia on voinut syntyä muun muassa liittyen lisääntyneisiin palvelu- ja tarvikehankintoihin, lisähenkilöstön palkkaamiseen, lisä- ja ylitöiden teettämiseen, tehtävien muutoksiin liittyviin ylimääräisiin korvauksiin, sekä väliaikaisesti käyttöön otettuihin tiloihin. Sellaisia kustannuksia, jotka olisivat syntyneet myös ilman epidemiaa ovat erityisesti vakituisten henkilöstön tavanomaiset henkilöstökustannukset silloinkin, kun heitä on siirretty muihin tehtäviin, ja pitkäaikaisesti käytössä olevien tilojen kustannukset.

Mikä on alueenne lisäkustannusten prosentuaalinen osuus jäljityksen kokonaiskustannuksesta?

- 0-20 %
- 21-40 %**
- 41-60 %
- 61-80 %
- > 81 %

Rokottaminen covid-19-tautia vastaan

8. Kuinka paljon yhden rokotustapahtuman tuottaminen on alueellanne maksanut kaikki kulut mukaan luettuina? (Ajanvaraus, materiaalit, pistos)

- <6€
- 6 - 10
- 11 – 15
- 16 - 19**
- > 19€
- En osaa sanoa

9. Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen, että vähemmän kuin kuusi tai enemmän kuin kuusitoista euroa, mitkä erityispiirteet vaikuttavat arvionne mukaan tähän?

Koronarokotusaineen lisäksi on jouduttu hankkimaan lisätiloja ja niihin liittyviä muita kustannuksia on syntynyt mm. siivouksista, rokotustilaan kalusteista, rokotteiden säilytyksen kylmälaitteista ja rokotusten kuljetuksista. Lisäksi on jouduttu ostamaan henkilöstöä rokotustyöhön, omalle rokotukseen osallistuneelle henkilöstölle on jouduttu maksamaan lisäkorvauksia ja palkkaamaan sijaiset, usean esimiehen työaika on jouduttu irrottamaan rokotustyön järjestelyihin, toiminnan koordinointiin sekä koulutukseen. Ylimääräisiä kustannuksia on syntynyt myös asiakkaille kohdennetuista viestintäkustannuksista.

10. Covid-19-epidemia on aiheuttanut kunnille ja kuntayhtymille monia erityyppisiä lisäkustannuksia vuonna 2021. Kaikkiin covid-19-taudin torjuntaan ja hoitoon kytkeytyviin toimiin liittyy sekä epidemiasta aiheutuvia uusia lisäkustannuksia, että sellaisia kustannuksia, jotka olisivat aiheutuneet kunnalle tai kuntayhtymälle myös ilman epidemiaa. Lisäkustannuksia on voinut syntyä muun muassa liittyen lisääntyneisiin palvelu- ja tarvikehankintoihin, lisähenkilöstön palkkaamiseen, lisä- ja ylitöiden teettämiseen, tehtävien muutoksiin liittyviin ylimääräisiin korvauksiin, sekä väliaikaisesti käyttöön otettuihin tiloihin. Sellaisia kustannuksia, jotka olisivat syntyneet myös ilman epidemiaa ovat erityisesti vakituisen henkilöstön tavanomaiset henkilöstökustannukset silloinkin, kun heitä on siirretty muihin tehtäviin, ja pitkäaikaisesti käytössä olevien tilojen kustannukset.

Mikä on alueenne lisäkustannusten prosentuaalinen osuus covid-19 rokottamisen kokonaiskustannuksesta?

- 0-20 %
- 21-40 %**
- 41-60 %
- 61-80 %
- > 81 %

11. Pystytekö toimittamaan valtionavustushakemuksen yhteydessä luotettavan tiedon yksityisille toimijoille luovutetuista rokoteannoksista, joiden kustannukset eivät ole jääneet hakijan vastuulle?

Yksityisille toimijoille toimitetuista rokoteannoksista ei saada luotettavaa tietoa.

Covid-19-taudin sairaalahoito

12. Covid-19-epidemia on aiheuttanut kunnille ja kuntayhtymille monia erityyppisiä lisäkustannuksia vuonna 2021. Kaikkiin covid-19-taudin torjuntaan ja hoitoon kytkeytyviin toimiin liittyy sekä epidemiasta aiheutuvia uusia lisäkustannuksia, että sellaisia kustannuksia, jotka olisivat aiheutuneet kunnalle tai kuntayhtymälle myös ilman epidemiaa. Lisäkustannuksia on voinut syntyä muun muassa liittyen lisääntyneisiin palvelu- ja tarvikehankintoihin, lisähenkilöstön palkkaamiseen, lisä- ja ylitöiden teettämiseen, tehtävien muutoksiin liittyviin ylimääräisiin korvauksiin, sekä väliaikaisesti käyttöön otettuihin tiloihin. Sellaisia kustannuksia, jotka olisivat syntyneet myös ilman epidemiaa ovat erityisesti vakituisen henkilöstön tavanomaiset henkilöstökustannukset silloinkin, kun heitä on siirretty muihin tehtäviin, ja pitkäaikaisesti käytössä olevien tilojen kustannukset.

Mikä on alueenne lisäkustannusten prosentuaalinen osuus covid-19 potilaan hoidon kokonaiskustannuksesta?

- 0-20 %**
- 21-40 %
- 41-60 %
- 61-80 %
- > 81 %

13. Pystyttekö toimittamaan valtionavustushakemuksen yhteydessä luotettavan tiedon perusterveydenhuollon vuodeosastolla covid-19-diagnoosilla hoidettujen potilaiden määrästä?

Potilaiden ja hoitopäivien määrä on saatavissa.